	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 1 от 7 стр.

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН

ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”

ОДОБРЯВАМ:

Декан на ФОЗ

(Проф. д-р С. Янкуловска, д.м.н.)

ВЛИЗА В СИЛА

ОТ УЧЕБНАТА 2019/2020 Г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

„ФИНАНСОВ МЕНИДЖМЪНТ”

ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН

„МАГИСТЪР”

СПЕЦИАЛНОСТ:

„ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ И ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ”

ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

ПЛЕВЕН

2019 г.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П Дата: 10.01.2012 г. Страница 2 от 7 стр.

По държавни изисквания - задължителна

По учебен план на МУ - Плевен - задължителна

Учебен семестър: Трети

Хорариум: 25 часа лекции

Аудиторна заетост: 5 ч. (30% от хорариума)

Брой кредити: 4

Преподаватели:

Доц. д-р Пенка Стефанова Костадинова, дм; магистър по медицина и магистър по икономика, специалност „Финанси“; има придобити специалности по Социална медицина и здравен мениджмънт и Икономика на здравеопазването .

1. АНОТАЦИЯ:

Курсът по финансов мениджмънт за придобиване на образователна степен “магистър по обществено здраве и здравен мениджмънт” има за цел придобиване на знания, умения и компетентности, необходими за финансово управление в здравеопазването. Тези умения са необходими за компетентно управление на здравеопазването на различни нива.

Задачи на програмата са:

- * Студентите да усвоят особеностите, формите, методите и средствата за финансово управление в здравеопазването (управление на приходите и разходите; амортизационна и инвестиционна политика, анализ на финансовите резултати;
- * Да обсъдят и усвоят различните методи на финансиране в здравеопазването;
- * Да вникнат в същността на финансовото управление и стратегиите за постигане на положителни финансови резултати.

2. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

След курса по финансов мениджмънт студентите ще могат:

- самостоятелно да анализират, сравняват и оценяват различните методики за финансиране на отрасъл здравеопазване и на отделни здравни заведения;
- да анализират финансово-счетоводни отчети, бюджети и да изчисляват финансови показатели;
- да планират приходи и разходи на здравно заведения и да правят прогнози на развитието му.

3. ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- лекции
- семинари

4. МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- лекционно изложение
- дискусии
- ситуационни задачи
- самостоятелна работа на студентите

Лекционното изложение е основен метод за даване на нови знания по учебната дисциплина. Те се водят с целия курс/поток студенти и се осигуряват от презентационни, пълнотекстови и други нагледни материали. Презентационните материали се представят чрез ви-

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 3 от 7 стр.

деопроектори в лекционни зали. Материалите от лекционния курс се интегрират в пълен обем в Електронната система за дистанционно обучение (ЕСДО), в това число презентации към отделните лекции, пълнотекстово съдържание на учебното пособие, тестове и учебни задачи. Те се предоставят за свободен достъп на студентите.

Съдържанието на лекциите е отворено и непрекъснато се актуализира, като се съобразява с развитието на финансовия мениджмънт. Чрез лекционните занятия се разясняват общите принципи от основите на финансите, особеностите при управлението на тази сфера и характеристиките на финансовия мениджмънт в здравеопазването.

Ситуационните задачи включват разработване на финансов план по зададени параметри; прогноза за бъдещо развитие на здравно заведение; изчисляване на оптималния обем дейност на база дадени финасово-счетоводни показатели. Решаването на тези задачи е предпоставка за успешно решаване на тестовете за самоподготовка и изпитния тест, както и за цялостно усвояване на материала по дисциплината и за практически успехи в управленската практика.

След всяка лекция са предложени въпроси за самоподготовка и теми за дискусия. Обсъждането и съображенията по съответната тема се осъществява между студентите и преподавателя чрез интернет връзка – електронна поща, форум, скайп.

Работа с материали в електронна форма от ЕСДО – За повишаване качеството на обучение по тази учебна дисциплина са разработени множество учебни материали в електронна форма. Материалите са интегрирани в ЕСДО и са предоставени на студентите за работа с тях. За тази цел на всеки студент от специалността е изграден профил и са му предоставени права за достъп с неговото потребителско име и парола за достъп. Публикуваните в ЕСДО материали са настоящата учебна програма, лекциите в пълнотекстов формат, презентации към лекциите, въпроси за самоподготовка, теми за дискусия и контролен тест. Освен тези материали в ЕСДО са интегрирани също допълнителни материали, имащи отношение към лекционния курс, конспект за провеждане на семестриален изпит и тестове за самостоятелна работа по цялата дисциплина.

Тестовете за самостоятелна работа са интегрирани в ЕСДО, те са от затворен тип и се решават самостоятелно от студентите по време на подготовката им за редовните учебни занятия и за семестриален изпит. В тях са включени въпроси, които са елемент и от теста за семестриалния изпит. Студентите имат възможност самостоятелно, във време определено от тях и регламентирано чрез ЕСДО да решат до 5 теста, като за всяко решаване се поставя конкретна оценка. Решаването на тези тестове е по избор на студента и предпоставка за по-добро усвояване на материала, както и по-добро представяне на семестриалния изпит – тест.

5. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ

№	ТЕМА	Часове
1	Същност на финансовия мениджмънт. Роля и функции на финансите.	5
2	Особености на финансовото управление на здр. заведения в пазарни условия.	5
3	Управление на приходите и разходите	5
4	Управление на инвестициите. Бизнес планиране.	5
5	Финансово-счетоводни анализи. Управленско счетоводство.	5
	ОБЩО:	25

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 4 от 7 стр.

6. ТЕЗИСИ НА ЛЕКЦИИТЕ ПО „ФИНАНСОВ МЕНИДЖМЪНТ”

1. Същност на финансовия мениджмънт. Роля и функции на финансите (5 ч.).

Управление на икономическата система - финансово-счетоводни аспекти. Теоретични основи на финансите и на финансовия мениджмънт. Икономическа роля на държавата като основа за еволюцията на публичните финанси. Финансова система и финансова политика.

2. Особености на финансовото управление на здр. заведения в пазарни условия (5 ч.).

Цели и задачи на финансовото управление. Основни категории на финансите: пари, капитал, активи и пасиви; приходи и разходи. Капиталови разходи. Правно-организационна форма на здравните заведения. Видове търговски дружества, медицински кооперации, еднолични търговци, свободна професия.

3. Управление на приходите и разходите (5 ч.).

Видове приходи и разходи на здравното заведение. Стратегии за повишаване на приходите и намаляване на разходите. Амортизации и амортизационна политика. Методи за амортизация.

4. Управление на инвестициите. Бизнес планиране (5 ч.).

Видове инвестиции в и от здравното заведение. Инвестиционни проекти. Икономическа целесъобразност на проекта. Бизнес планиране на здравното заведение. Бизнес случай и бизнес план.

5. Финансово-счетоводни анализи. Управленско счетоводство. (5 ч.).

Финансово-счетоводни отчети и показатели. Подходи за формиране на положителен финансов резултат. Анализ на баланса. Финансов анализ. Характер, особености и изисквания към икономическата информация, използвана за нуждите на финансово-счетоводния анализ.

7. МЕТОДИ ЗА КОНТРОЛ:

Оценяване знанията на студентите се базира на предварително дефинирани критерии и се формира от **текущ контрол** и **заклучителен контрол** с критерии за **формиране на крайна оценка**. В методите за контрол, като критерии за оценка на знанията се имат предвид:

- Пълнота на усвояване на учебния материал;
- Усвоена терминология;
- Съобразителност при работа с тестови системи;
- Аналитични умения и способности;
- Умения за формиране на изводи и обобщения;

7.1. ТЕКУЩ КОНТРОЛ:

Текущият контрол включва полагане на тестове за самоподготовка в ЕСДО. Всеки студент има право на пет теста като в системата се регистрира най-високата постигната оценка. Всеки тест се генерира от системата в момента на започването му и включва 30 въпроса от затворен тип. Времето за решаване на теста е предварително зададено на 30 минути. За успешно преминаване студентът трябва да даде минимум 60% верни отговори. Всеки верен отговор над поставената бариера носи по 0,25 към оценката.

Получената най-висока оценка от тестове за самоподготовка влиза в състава на крайната оценка, като съставлява 20% от нея. Всеки студент има право да направи до 5 теста преди заключителния изпит. За оценяването важат правилата, разписани в т.7.2, касаещи теста при заключителния контрол.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 5 от 7 стр.

7.2. ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН КОНТРОЛ:

Заклучителният контрол предвижда провеждане на писмен изпит (ПИ) в сесията за трети семестър. По изключение, след съгласуване с декана на ФОЗ и преподавателя, заключителният контрол може да се проведе и в края на семестъра, но след приключване на всички предвидени занятия по дисциплината. Изпитът се провеждат по график, обявен от Учебен отдел при спазване реда и процедурите според Правилника на МУ – Плевен. Той се състои от затворен тест с 30 въпроса, като всеки въпрос има по един верен отговор. За всеки правилно отговорен въпрос се начислява по 1 точка. За грешен отговор или при неотговорен въпрос не се начисляват точки. Времето за решаване на теста е 40 минути.

Скала за оценяване:

- **Отличен (6)** – за добро познаване на същността на финансовия мениджмънт в здравеопазването, задълбочено овладени ключови и допълнителни знания и умения, относно моделите на финансиране на здравеопазването, методите за управление на паричните потоци на здравните организации, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за решаване на сложни задачи, вземане на инвестиционни решения в здравеопазването, избор на източници на финансиране, анализ и оценка на финансовото състояние на организацията и др. Нивото на правилните отговори и решения на поставените въпроси, казуси и задачи е над 90% (от 28 до 30 верни отговора) от максималния сбор точки.
- **Много добър (5)** – за много добре овладени ключови и допълнителни знания, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за прилагане на наученото при сложни казуси и задачи. Правилните отговори и решения на поставените въпроси, казуси и задачи е над 75% до 90% от максималния сбор точки (от 23 до 27 верни отговора).
- **Добър (4)** – за овладени ключови и допълнителни знания за решаване на казуси и задачи, но без да може да ги приложи напълно при решаване на поставените казуси и задачи. Правилните отговори и решения на поставените въпроси, казуси и задачи е над 60% до 75% от максималния сбор точки. (от 19 до 23 верни отговора).
- **Среден (3)** – за усвоени ключови знания и умения, без възможност за решаване на казуси и задачи с по- висока степен на сложност. Правилните отговори и решения на поставените въпроси, казуси и задачи е над 50% до 60% от максималния сбор точки. (от 16 до 19 верни отговора).
- **Слаб (2)** – не отговаря на нито едно от изискванията по-горе. Нивото на правилните отговори и решения на поставените въпроси, казуси и задачи е 50% и под 50 % от максималния сбор точки (15 и по-малко верни отговора).

7.3. ФОРМИРАНЕ НА КРАЙНА ОЦЕНКА:

- текущ контрол – тестове за самоподготовка – 20% от крайната оценка
- заключителен контрол: тест – 80% от крайната оценка

Крайната оценка е по шестобалната система и се закръглява с точност до единица в съответствие със скалата по ECTS. Минималната оценка за приключване на обучението е „Среден 3”, съотнесена с Европейската система за трансфер на кредити.

8. СИСТЕМА ЗА НАБИРАНЕ НА КРЕДИТИ:

Общ брой кредити: 4

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 6 от 7 стр.

Сумарната кредитна оценка се формира от:

- присъствие на лекции и дискусии;
- дистанционно обсъждане на проблемите;
- самостоятелна подготовка и решаване на тестове;
- полагане на семестриален изпит.

9. ИЗПИТЕН КОНСПЕКТ:

1. Управление на икономическата система - финансово-счетоводни аспекти.
2. Теоретични основи на финансите и на финансовия мениджмънт. Икономическа роля на държавата като основа за еволюцията на публичните финанси.
3. Финансова система и финансова политика.
4. Основни категории на финансите : пари, капитал, активи и пасиви; приходи и разходи. Капиталови разходи.
5. Обща теория на данъка. Същност на данъка, данъчни теории. Елементи на данъка.
6. Принципи на данъчното облагане. Начини на облагане с данъци. Видове данъци, отбягване и прехвърляне. Данъчна система на РБългария.
7. Правно-организационна форма на здравните заведения. Видове търговски дружества, медицински кооперации, еднолични търговци, свободна професия.
8. Същност на финансовото управление на здравното заведение в пазарни условия. Цели и задачи на финансовото управление.
9. Амортизация и амортизационна политика. Методи за амортизация.
10. Инвестиции в здравеопазването. Ефективност на инвестицията. Изменение на стойността на парите във времето. Дисконтиране.
11. Управление на приходите. Видове приходи на лечебното/ здравното заведение. Стратегии за повишаване на приходите.
12. Управление на разходите. Видове разходи на здравното заведение. Стратегии за намаляване на разходите.
13. Стратегии за управление на печалбата, фактори за формиране на печалбата. Видове печалба.
14. Същност на финансово-счетоводния анализ. Обществено-полезни функции и методи.
15. Характер, особености и изисквания към икономическата информация, използвана за нуждите на финансово-счетоводния анализ.
16. Финансово-счетоводни отчети.
17. Финансово-счетоводни показатели. Рентабилност. Ликвидност. Ефективност.
18. Финансово и управленско счетоводство – сходства и различия.
19. Бизнес планиране на лечебното/ здравното заведение. Структура и съдържание на бизнес-плана.
20. Подходи за оптимизиране на финансовото управление в здравеопазването. Финансов контрол

10. ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА.

1. Адамов, В. Теория на финансите (Държавни финанси) V прераб. изд., В. Търново, Абагар, 2002, 568 с.
2. Добинс, Р. Практически съвети по финансов мениджмънт, изд. Аскана, 2005.
3. Евростат. Бази данни. <http://ec.europa.eu/eurostat>
4. Закон за корпоративно подоходно облагане.
5. Закон за облагане на доходите на физическите лица.
6. Закон за счетоводството.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.01.2012 г.
		Страница 7 от 7 стр.

7. Здравни индикатори.
http://ncpha.government.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=251:%D0%B7%D0%B4%D1%80-%D0%B8%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%82&catid=165&lang=bg
8. Издания на национален статистически институт. <http://nsi.bg/bg>
9. Издания на НЦОЗА. <http://ncpha.government.bg/index.php?lang=bg>
10. Колев, Цв. и кол., Публични финанси., Стено, Варна.
11. Национална здравна стратегия 2014-2020. Интернет сайт на МЗ.
12. Павлова, Ж. Финансов мениджмънт в здравеопазването, С., Симелпринт, 2009. II изд. е-Книги ООД, 2011, http://e-knigi.net/index.php?page=shop.product_details&category_id=48&flypage=flypage.tpl&product_id=217&vmcchk=1&option=com_virtuemart&Itemid=195
13. Саев, С. Финансов анализ на дейността на фирмата., Сиела, 2007. Трифонов, Т., С. Трифонова, Финансов анализ на фирмата, София, Ciela Soft and publ., 2001.
14. Счетоводни стандарти.
15. Финансиране и управление на здравеопазването. Министерство на Финансите, www.minfin.bg/document, 299с.
16. Христов, М., Основи на финансите” (учебно помагало), С., 2006.
17. Dixon, A. et al. Facing the challenges of health care financing. USAID Conf. Washington, DC 29-31.07.2002.
18. Novicki, M., The Financial Management of Hospitals and Healthcare Organizations (Spiral-bound). USA, Chicago, Janet Davis ed., 2004.
19. Zelman, W., et al., Financial management of health care organizations. Wiley publishing, USA, 2009.

11. АВТОР НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

Доц. д-р Пенка Стефанова, дм

Учебната програмата е разгледана на катедрен съвет на катедра „Общественоздравни науки“, приета е от Програмен съвет на Факултет Обществено здраве и е утвърдена от факултетен съвет на факултет „Обществено здраве“